

sociologija za srednju školu

Gradivo iz sociologije, namenjeno srednjoškolicima, ali prilagodeno današnjim "digitalnim generacijama mladih" sa ciljem da se olakša razumevanje sociologije, kao opšte društvene nauke

субота, 29. јун 2013.

SOCIOLOGIJA NIJE BAUK

Na prvom času sociologije, imam običaj da pitam učenike „Na šta vas asocira reč „sociologija“? U svakom odeljenju, nade se bar po nekoliko učenika, koji kažu: „Na socijalu.“ ili „Na socijalne slučajeve“.

Kao sociolog, nisam previše iznenađena njihovim odgovorima. Žive u zemlji u kojoj je „socijalno“ izraz koji se vezuje za nemaštinu, bedu i egzistencijalne* probleme. I kada ih zamolim da mi objasne šta znači „socijalno“ i „socijalni slučaj“, dodemo do toga da se radi o pojedincima, kojima je potrebna podrška celog društva. Pravi momenat da se vratimo na pojam sociologije.

Iako **sociologija proučava društvo u celini**, njeno razumevanje je uvek povezano sa predznanjem koje je dominantno u svesti pojedinca (neki filozofi i teoretičari bi rekli da to važi i za razumevanje bilo čega). Kada sam 1998. godine počela da studiram sociologiju, nailazila sam na komentare i pitanja „običnih“ ljudi: „Je li to je nauka koja proučava socijalizam?“ „Je li to ima neke veze sa Socijalističkom partijom Srbije?“ Svi koji se sećaju tog vremena, i uloge te partije u društvenom životu Srbije, setiće se kako je bilo „Iako“ povezati ta dva (sasvim različita pojma) koji sem „soci“ nemaju ništa zajedničko. (ups, umalo da zaboravim, imali su zajedničko i Miru Marković koja se „predstavlja“ kao sociolog, i koja je bila supruga predsednika Socijalističke stranke Srbije). Bilo – ne povratilo se... Današnja deca su sasvim drugačija. Predamnom u učionici sedi tzv. „digitalna generacija“ koja od kada zna za sebe, zna i za računar, mobilni telefon i sve prednosti digitalne tehnologije. Učenici kojima sam do sada predavala o vremenu pre 1999. god. znaju samo iz priča odraslih, a o sociologiji i manje. Njihovi roditelji su u srednjim školama učili marksizam*. Kada sam pokušala da doznam da li su nekad videli nekog sociologa na TV-u ili čitali/čuli komentar nekog sociologa u medijima, saznala sam da oni skoro nikad ne slušaju vesti i ne gledaju političke emisije na TV-u, ne samo zato što su im političari „omražena kategorija“ nego zato što smatraju da imaju pametnija posla (ali to najčešće nije čitanje knjiga i učenje, već provođenje vremena na društvenim mrežama, u igrajuju igrica putem računara i/ili mobilnih telefona ili provode vreme sa svojim vršnjacima).

Iz mog ugla, to je novi izazov za sociologiju. Ali pre nego se dotaknemo izazova savremene sociologije, predlažem da se vratimo na sam početak. Šta zapravo jeste sociologija?

Sociologija je opšta, teorijska i osnovna (fundamentalna) nauka o društvu. Ona proučava celinu svih društvenih pojava (društvenih delovanja*, društvenih odnosa* i kolektivne društvene tvorevine*).

Kao **opšta nauka o društvu** ona proučava ljudsko društvo kao posebnu realnost* – ona se bavi celinom svih društvenih pojava. To je ono što je razlikuje od drugih (posebnih) društvenih nauka (npr. ekonomija proučava ekonomske teme, politikologija političke teme, pravne nauke pravne teme, a sociologija u svojim razmatranjima vodi računa da prilikom opisa određene društvene pojave ne zanemari ni ekonomski, ni politički ni pravni kontekst* ili bilo koje druge kontekste, značajne za objašnjenje date pojave). Zato se može reći da sociologija ima **globalni pristup** svakoj društvenoj pojavi.

Sociologija je teorijska (uopštavajuća) nauka – jer nastoji da otkrije i formuliše opšte uslove u kojima jedna društvena pojava utiče na drugu društvenu pojavu, relativno nezavisno od konkretnog vremena i prostora (za razliku od npr. istorijskih nauka, koja su takođe društvene nauke, ali pokušavaju da jednu pojavu dovedu u vezu sa drugom društvenom pojavom, u jednom određenom prostorno-vremenskom okviru). Sociologiji nije cilj samo da opiše zašto se određena društvena pojava događa, već pored toga **traga za naučnim objašnjenjem pojave** koje su predmet njenog proučavanja.

Za sociologiju kažemo i da je osnovna (fundamentalna*) nauka o društvu. Sve nauke se mogu podeliti na osnovne (fundamentalne) i primenjene (tehničke). Osnovnim (fundamentalnim) naukama je **cilj da otkriju što poptuniju istinu o predmetu svog proučavanja**, nezavisno od toga da li se to znanje može neposredno iskoristiti za nekakvu praktičnu upotrebu. Međutim, fundamentalno znanje može biti posredno primenljivo – pa je sociološko znanje izvor od koga polaze sve posebne društvene nauke.

Sociologija nikad ne gubi iz vida ni čovekovu težnju oličenu u ljudskoj radoznalosti i potrebi samosvesnog bića da spoznaje svet oko sebe i samog sebe... i to je možda najbolje ilustrovao Alvin Gouldner rekavši da:

„ Ostvarena u skladu sa svojim shvatanjima, sociologija bi s jedne strane trebalo da bude disciplina koja pomaže čovekovo oslobodjenje. S druge bila bi cilj po sebi, otelevljujući pravdu ljudsku težnju za saznanjem samog sebe. Ako to nije veliki zahtev, ništa nije. Ako to nije častan posao, ništa nije častno.“

Alvin W. Gouldner

http://works.bepress.com/james_chris/S/

Literatura:

- *Milovan Mitrović, Sveten Petrović – Sociologija za III razred stručnih škola i IV razred Gimnazije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1994;*
- *Miloš Marjanović, Slobodanka Markov – Osnovi sociologije, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad, 1998;*
- *Vladimir Vuletić, Mladen Lazić, Vera Vratuša i grupa autora - Sociologija za III razred stručnih škola i IV razred Gimnazije, Zavod za udžbenike, Beograd, 2011;*
- *Vladimir Vuletić – Sociologija, udžbenik za četvrti razred gimnazije i treći razred srednjih stručnih škola, Klett, Beograd, 2012;*

Korisne internet adrese:

Alvin W. Gouldner, izvor fotografije: 28. 6. 2013. <http://works.bepress.com/james_chris/S/>

Izvor ostalih fotografija 28. 6. 2013. <<http://images.google.com/>>

Objavio Danijela Aćimov u 01:25

7 komentara

Додајте коментар као Милијана Милошевић

Најпопуларнији коментари

Милијана Милошевић пре 9 месеци · Дели се јавно
Drago mi je da postoji ovaj blog, čestitam, prava stvar za srednjoškolce i nas profesor ovog predmeta, pozdrav

11 · Одговори

Danijela Aćimov дели ово преко Google+ пре 4 године · Дели се јавно
11 · Одговори

Danijela Aćimov пре 4 године · Образовно окружење · професионални развој (Дискусија)
<http://sociologijazasrednjoskolce.blogspot.com/2013/06/sociologija-nije-bauk.html>

14 · 11 · Одговори

Danijela Aćimov пре 4 године · Sociologija (Дискусија)
<http://sociologijazasrednjoskolce.blogspot.com/2013/06/sociologija-nije-bauk.html>

17 · 11 · Одговори

Danijela Aćimov дели ово преко Google+ пре 4 године · Дели се јавно
17 · 11 · Одговори

Gordana Popović пре 4 године · Дели се јавно
Sjajan Vam je blog. Svaka čast.

12 · 11 · Одговори

Danijela Aćimov пре 4 године · 12
Hvala Gordana, to mi daje podstrek da se još više potrudim :)

Нови пост Почетна Старији пост

Пријавите се на: Објављивање коментара (Atom)

Претражи овај блог

Претражи

PREPORUČENA LITERATURA

• LITERATURA

Популарни постови

- KULTURA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU**
KULTURA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU
Kultura nije samo ono što se čuva u muzejima, uči na časovima književnosti ili čuje odl...
- SOCIOLOGIJA NIJE BAUK**
Na prvom času sociologije, imam običaj da pitam učenike „Na šta vas asocira reč „sociologija“? U svakom odeljenju, nade se bar p...
- Blog: SOCIOLOGIJA ZA SREDNJOŠKOLCE**
Sociologija za srednjoškolce je blog koji pokrećem sa ciljem da ovu nauku približim pre svega srednjoškolicima, ali i svima koji nisu ba...
- KAKO JE SOCIOLOGIJA DOBILA IME?**
Sociologija je dobila ime zahvaljujući franciskom misliocu Ogistu Kontu [1] (1790-1857). Kako je on došao do tog imena, to je poseb...

Укупно приказа странице

12063

Google+ Badge

Danijela Aćimov

Пратите

